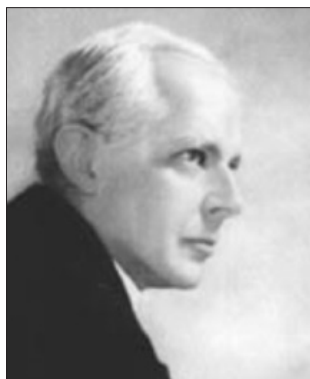

Bartók Béla halálának 60. évfordulójára

1881. március 25. – 1945. szeptember 26.

Különös egyéniség! Személyisége komoly vitákra adott és ad ma is okot. Nagyszentmiklóson született, tanulmányait Nagyváradon, Besztercén, Pozsonyban végezte, Erkel László tanítványaként. 18 évesen a budapesti Zeneakadémia hallgatója lett, zongora szakon. Első külföldi turnéját 1903-ban tartotta, amin Kossuth-szimfónia című művét

mutatta be. Ezután Dohnányi Ernőnél képezte tovább magát, 1907-től pedig a Zeneakadémia zongoratanára lett. Az 1910-es évek végén az Operaház mutatta be „A fából faragott királyfi” c. táncjátékát és a „A kékszakállú herceg vára” c. operáját, melyek nagy sikert jelentettek számára. Érdeklődése ezután a népzene kutatás felé fordult, Kodály Zoltánnal együtt tíz éven keresztül járta az országot, népdalokat gyűjtve. A magyar mellett más nemzetiségek zenéi is foglalkoztatták, román, szlovák és arab népzene is kutatott. Népzenei elemekből építkező szerzeményeire sajnos sokáig nem figyeltek fel.

A 20-as években beutazta az egész világot, és megkezdte népzene gyűjtésének tudományos feldolgozását. 1930-ban szerezte a Cantata Profana című művét, amit nagy elismeréssel fogadott a hozzáértő közönség.

„Mai ember, minden idők legvadabbikának embe-
re, próbálj mindenképp ember lenni; s ha felfog-
tad, mit jelent embernek lenni, csak akkor törőd-
hetsz hazával, társsal és baráttal” – mondta 1935
januárjában.

Öt évvel később, 1940-ben politikai okok miatt elhagyta az országot, és az USA-ba költözött. Amerikában is magyar volt, és igyekezett távol tartani magát mindenkitől.

A háború után haza kívánt térni, de súlyos betegsége, majd 1945. szeptember 26-án déli 12 óra előtt beállt halála ezen elhatározásában meggátolta.

Temetésén csak néhány ember vett részt. 42 év elteltével hamvait hazahozták, és a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra 1988. július 7-én.

Ő az az ember, aki élve az első magyar alapítású vallás alaphittételével, a vallási és lelkiismereti szabadság felbecsülhetetlen értékű törvényével, önként lett unitárius, aki miután megismerte azt a toleráns vallást a maga mélységeiben, csodálkozva, de határozottan jelentette ki:

„A magyarság számára talán a legszomorúbb, hogy az egyetlen magyar alapítású egyház, az Erdélyben a XVI. században született unitárius – amely humanizmusával, a vallásszabadság 1568-ban kimondott törvényesítésével és haladó szellemével kiemelkedő lehetne – állandó szálka volt, a többi keresztény felekezet szemében. Ez gyakran ma is tapasztalható. Kis létszámuk miatt igen sokan nem is ismerik őket, és az időnként

nyilvánosságra kerülő híradásokat idegenkedve, vagy értetlenül fogadják”.

Halála 60 éves évfordulóján mindenképp megköszönni szeretnénk a Bartók Béla által felfedezett zenei igazságot, szépséget, magyarságot, mindazt az ajándékot, amit a nagy zeneszerző ránk hagyott. Bartók Béla ugyanakkor a mi jótévőnk is, mert zenéje szépséget ad életünkbe, ugyanis borzasztó lenne egy olyan világban élni, ahonnan elköltözött a szépség. Isten visszfénye a szépség, és milyen nagyszerű ajándék, hogy az ember gyönyörködhetik a világban, a természetben, az ifjúságban, az őszben, az elmúlásban, a halálban, éppen úgy, mint a tavaszban és a feltámadásban. Igen, mert ezt sugallja számunkra Bartók Béla csodálatos zenéje, miközben megerősít magyarságunkban és Egy Istenbe vetett hitünkben. Ezt adta nekünk Bartók Béla, és mi késői utódok ezért vagyunk büszkéek, hogy ahhoz az egyházközséghez tartozhatunk, mely nevét viseli.

A Misszióház, melynek épülete és temploma a Hőgyes Endre utcában van, 2001-ben felvette a **Bartók Béla Unitárius Egyházközség** nevet, hogy ezáltal is emlékezzen rá és örökre marandóvá tegye e nevet és örökséget.

**Bartók Béla-emlékoszlop
a Hőgyes Endre utcai unitárius templomban.
(Zágoni Sándor alkotása)
Felirat: Bartók Béla
1881. március 25. – 1945. szeptember 26.**

Rázmány Csaba püspök